

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Vård- och omsorgsnämnden

Datum 2019-01-18

Dnr VON 2019/0004-041 (3)

Vård- och omsorgsnämndens budget 2019, plan 2020-2021

Beslutsförslag

Vård-och omsorgsnämndens beslut

1. Godkänna budget för 2019 och plan för 2020-2021
2. Överlämna budget för 2019 och plan för 2020-2021 till Kommunstyrelsen

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har fastställt Vård och omsorgsnämndens budgetram till 619 600 tkr för år 2019. Det innebär en ökad ram för nettokostnader med 17 650 tkr samt extra satsningar på 1 700 tkr jämfört med budget 2018. Av de 17 650 tkr avser ca 12 000 tkr indexuppräknning från 2018 med 2 %. Resterande 5 650 tkr skall täcka in alla volymförändringar eller andra kostnadsförändringar.

Bilagor

Budget 2019 plan 2020-2021 daterad 2019-01-16

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Christer Hansson
Controller

Expedieras

Kommunstyrelsen

Budget- och kvalitetsenheten

Förslag till

Budget 2019, plan 2020- 2021

Vård- och omsorgsnämnden

Ordförande: Monica Kjellman

Förvaltningschef: Susanna Kiesel

Datum: 2019-01-16

Innehållsförteckning

Ekonomisk sammanställning	3
Mål- och resultatstyrning	4
1. Professionell service av högsta kvalitet och ett gott bemötande.....	4
2. Ekonomi i balans	5
3. Bästa skolkommun i länet.....	5
4. Högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning.....	6
5. Trygg miljö.....	7
6. Långsiktigt hållbart samhälle	7
7. Stark och balanserad tillväxt som är ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar	8
Strategiska styrtalet	9
Plan för konkurrensprövning	9
Program för uppföljning och insyn	9
Digitaliseringsplan	10
Lokaler	11
Taxor och avgifter	11
Riktade bidrag	11
Internkontrollplan.	12
Förändringar i förhållande till budget 2018.....	12
Utveckling och förändring	13
Framåtblick, riskanalys.....	14
Investeringar.....	15
Bilagor	15

Ekonomisk sammanställning

Driftredovisning per slag tkr	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020 exkl prisutv	Plan 2021 exkl prisutv.
Verksamhetens intäkter				
Avgifter	25 590	26 544	27 074	27 616
Övriga intäkter	47 910	49 456	50 446	51 454
Summa Intäkter	73 500	76 000	77 520	79 070
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-32 864	-34 415	-35 104	-35 807
Lokalkostnader	-38 501	-38 794	-39 571	-40 362
Kapitalkostnader	0	0	0	0
Köp av verksamhet	-565 525	-587 681	-599 434	-611 422
Övriga kostnader	-36 860	-34 709	-35 404	-36 112
Summa kostnader	-673 750	-695 600	-709 513	-723 703
Verksamhetens nettokostnader	-600 250	-619 600	-631 993	-644 633

Driftredovisning per verksamhet tkr	Budget 2019			
	Kostnad	Intäkt	Netto	Netto i %
Nämnd och staber	-19 773	0	-19 773	3%
Särskilt boende	-176 602	39 534	-216 136	31%
Hemtjänst	-108 642	13 845	-122 488	18%
Övrig äldreomsorg	-22 036	5 481	-27 517	4%
Admin äldreomsorg	-11 914	0	-11 914	2%
LSS vuxna	-173 456	10 475	-183 930	26%
Psykiatri vuxna	-42 917	3 147	-46 064	7%
Admin vuxenstöd	-9 484	0	-9 484	1%
LSS barn	-23 192	960	-24 152	3%
Övrigt barn och ungdom	-25 936	908	-26 844	4%
Admin barn och ungdom	-3 643	0	-3 643	1%
Personligt ombud	-2 004	1 650	-3 654	1%
Summa	-619 600	76 000	-695 600	100%

Kommunfullmäktige har fastställt Vård och omsorgsnämndens budgetram till 619 600 tkr för år 2019. Det innebär en ökad ram för nettokostnader med 17 650 tkr samt extra satsningar på 1 700 tkr jämfört med budget 2018. Av de 17 650 tkr avser ca 12 000 tkr indexuppräknning från 2018 med 2 %. Resterande 5 650 tkr skall täcka in alla volymförändringar eller andra kostnadsförändringar.

Mål- och resultatstyrning

Vård- och omsorgsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänstlagen (SoL) vad avser omsorgen om äldre människor och människor med funktionsnedsättning med undantag

för själva driften av de kommunala resultatenheter. Vård- och omsorgsnämnden fullgör vidare kommunens uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL), samt enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) med undantag för själva driften av de kommunala resultatenheter. (Reglemente för Vård- och omsorgsnämnden ÖFS 2014:32)

Vård- och omsorgsnämndens verksamhet består av fyra enheter; stöd till barn och unga, stöd till äldre och funktionsnedsatta, vuxenstödsenheten och personligt ombud. Därtill finns de förvaltningsövergripande enheterna administrativt stöd och service och staben.

Kommunfullmäktiges sju inriktningsmål anger en förväntad effekt på lång sikt. Varje nämnd har att, inom ramen för sitt specifika ansvarsområde, formulera resultatmål kopplade till vart och ett av fullmäktiges inriktningsmål. Resultatmålen omfattar endast delar av nämndens verksamhet och ska ses som de områden som nämnden vill sätta fokus på under 2019. Utifrån resultatmålen skriver varje enhet en verksamhetsplan som beskriver hur man planerar att arbeta under året för att bidra till nämndens måluppfyllelse.

Nedan följer en redovisning av hur Vård- och omsorgsnämnden planerar att bidra till måluppfyllelse av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.

I. Professionell service av högsta kvalitet och ett gott bemötande

Nöjdheten med förvaltningens service och bemötande ska öka (VON inriktningsmål)

Det ska vara lätt att komma i kontakt med socialförvaltningen. En anpassning till de sökandes möjligheter och svårigheter behöver göras för att underlätta kontakten både gällande information, kommunikation och i direkta möten. Mycket händer inom området när det gäller digitalisering som på olika sätt kan underlätta i kontakterna. Här vill socialförvaltningen vara aktiv i utvecklingen och införa digital teknik för att stödja brukarnas delaktighet, tillgänglighet och effektivisera enheternas administration och handläggning. Minst en ny e-tjänst ska införas under 2019. En digitaliseringsplan behöver tas fram för Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsområde och för socialförvaltningen som helhet.

En kommunikationsplan ska tas fram för socialförvaltningen i syfte att tillgodose kommuninvånarnas behov av information samt att aktivt informera om socialtjänstens funktion i samhället och hur verksamheten bedrivs och utvecklas i Österåkers kommun.

För att kontakten med socialförvaltningen ska upplevas positiv och hålla hög kvalitet är medarbetarnas kompetens, engagemang och kontinuitet av avgörande betydelse. En förutsättning är att medarbetarna upplever en god arbetsmiljö, goda möjligheter till kompetensutveckling, ett stöd i det dagliga arbetet och möjligheter till utveckling. Socialförvaltningen arbetar för att utveckla organisationen internt med en tydlig samverkan mellan enheterna, det nya servicecentret och med externa samarbetsparter. Ett personalutvecklingsprogram för kompetensutveckling finns och detta ska kontinuerligt

vidareutvecklas vad gäller innehåll och genomförande, allt från introduktion till specialistkompetens. Möjligheten till mobilt arbete infördes under 2018 och det arbetet kommer att vidareutvecklas under 2019. Personalomsättningen har varit hög under flera år, men vände nedåt under 2017 och 2018. Målet är att personalomsättningen ska hålla en nivå på högst 12 % vilket är i nivå med en rimlig personalomsättning. Genom deltagande i medborgarundersökning och brukarundersökningar ska kommuninnevånarnas och brukarnas upplevelse av service och bemötande mätas och följas upp.

2. Ekonomi i balans

Nämnden ska redovisa en budget i balans vid bokslut

(VON resultatmål)

När en kommuninvånare söker stöd utifrån sina behov, görs en utredning av en handläggare och ett beslut fattas. En beviljad insats inom Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde kan, beroende av insats, innebära en kostnad allt emellan 15 000 kr per år till 1,8 miljoner eller däröver. Detta gör att svängningarna i resultat och prognos kan bli stora under året. En hög grad av kostnadsmedvetenhet krävs i det dagliga arbetet inom förvaltningen för att tillgodose behov genom ändamålsenliga insatser och genom effektiva arbetsätt. Ekonomisk uppföljning och prognos görs varje månad. En åtgärdsplan ska tas fram om beräknad prognos avviker från budget.

Effektiva arbetsprocesser utgör en viktig del i strävan att ha en god ekonomisk hushållning. Genom tydlig ansvarsfördelning och strukturerad samverkan mellan enheterna skapas förutsättningar för ett effektivt arbete. Förvaltningensarbete med att se över styrdokument, stöddokument och processer kommer att fortsätta under 2019. Under 2018 infördes Stratsys, ett IT-baserat systemiserat stöd för verksamhetsplanering och budget. Planen för 2019 är att fortsätta arbetet med implementering av Stratsys. Detta förväntas leda till en tydlig och kontinuerlig uppföljning av nämndens måluppfyllelse och därmed till fortsatt utveckling av verksamheten. Metoder för analys, uppföljning av verksamhet och resultat, behöver utvecklas.

3. Bästa skolkommun i länet

Antalet barn med problematisk skolfrånvaro ska minska

(VON resultatmål)

Alla barn har rätt till utbildning. Utbildningen ska ges med hänsyn till barns olika behov och förutsättningar (ur skollagen). När ett barn inte ges möjlighet till en fungerande skolgång kan det finnas många orsaker. Varje barns situation är unik och därför är också lösningen unik. Inte sällan krävs nära samverkan mellan skolan och samhällets olika stödsystem; såsom psykiatrin, habiliteringen och socialtjänsten både SoL och LSS.

Sedan 1 januari 2018 pågår ett tvåårigt samverkansprojekt mellan Skolnämnden, Socialnämnden och Vård- och omsorgsnämnden med syfte att utveckla metoder för att på

bästa sätt ge stöd åt de familjer vars barn har en problematisk skolfrånvaro. Projektet finansieras till viss del genom statliga medel inom ramen för Uppdrag psykisk hälsa.

Projektet förväntas resultera i en modell för samverkan mellan vårdnadshavarna, skola, socialtjänst och andra berörda aktörer för barn med problematisk skolfrånvaro och social utsatthet. Syftet med modellen är att etablera ett arbetssätt med berörda parter som är hållbart över tid. På längre sikt är den förväntade effekten att antalet elever med problematisk skolfrånvaro ska minska. Bland de elever som fortfarande har problematisk frånvaro förväntas effekten bli en ökad närvaro i skolan.

Projektet kommer att utvärderas genom att följa upp de barn som beviljats insatser inom ramen för projektet. Målsättningen är att minst 60 % av barnen ska ha en ökad skolnärvaro efter insatsens avslut.

4. Högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning

Andelen omsorgstagare som är nöjda ska öka (VON inriktningsmål)

För att säkerställa kvalitén i upphandlade och beställda verksamheter ska en reviderad modell för uppföljning prövas. Det behövs metoder och rutiner för att säkerställa att uppföljningar görs på ett systematiskt sätt både på individ- och verksamhetsnivå. Analys av resultatet ska ingå liksom återkoppling till utförare och brukare. Utifrån resultatet kan utförarna inbjudas till utvecklingsseminarier på teman som har särskild betydelse för brukarnas upplevelse av kvalitén. Även myndighetsutövningen behöver följas upp på ett systematiskt sätt för att säkerställa kvalitén i beslut och individuppföljning.

System och processen för hantering av klagomål, synpunkter och avvikelser ska ses över inom förvaltningen. Dessa ska analyseras och utgöra en grund för utveckling av verksamheten.

Samverkan kring hälso- och sjukvård behöver utvecklas både internt och externt. Framst med primärvården gällande LSS och socialpsykiatri men även kring rehabilitering och habilitering. Det gemensamma arbetet kring lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (LUS) kräver nya arbetssätt som ökar behovet av en tydlig samverkan mellan socialtjänsten och primärvården. En uppföljning av organisationen av den kommunala hälso- och sjukvården föreslås i syfte att säkerställa en patientsäker och effektiv verksamhet i de verksamheter där kommunen har ett hälso- och sjukvårdsansvar.

Det finns ett behov av nya lokaler för bostad med särskild service enligt LSS. Två befintliga verksamheter finns i lokaler som inom en nära framtid behöver totalrenoveras alternativt ersättas med nya lokaler. Ytterligare bostäder med särskild service behövs för att kunna erbjuda beviljad insats i Österåker istället för att köpa plats i externt boende. Behovet är beskrivet i bilaga ”Boendeprognos VON 2018”

Ett nytt särskilt boende på Ljusterö är under planering och beräknas öppna tio platser

hösten år 2020. Särskild ersättningsnivå för driften är under framtagande hösten 2018. Beslut behöver fattas gällande driften av verksamheten.

5. Trygg miljö

Personer som är utsatta för våld i nära relationer ska erbjudas stöd och hjälp (VON inriktningsmål)

Våld förekommer i alla delar av samhället och tar sig olika uttryck. Det våld som sker mellan personer som har, eller har haft, en relation benämns *våld i nära relation*. Våldets uttryck kan vara fysiskt, sexuellt eller psykiskt men också inbegripa försummelse. Det handlar ofta om kvinnor som blir utsatta av våld från en partner eller före detta partner. Det kan också handla om barn som lever i familjer där våld förekommer och som själva blir utsatta eller som bevittnar hur en förälder eller ett syskon blir utsatt för våld.

För att säkerställa en hög kompetensnivå, och därigenom öka handläggarnas förutsättningar att upptäcka våld i nära relationer, kommer alla biståndshandläggare och LSS handläggare inom förvaltningen att erhålla basutbildning om våld i nära relationer. För ett antal handläggare kommer även utbildning att erbjudas i utredningsmetoden FREDA, en standardiserad metod rekommenderad av Socialstyrelsen. En plan för utbildning och implementering av metoden kommer att tas fram av förvaltningens arbetsgrupp för våld i nära relationer och därefter läggas in i förvaltningens personalutvecklingsplan. Måluppfyllelsen kommer att mätas i andelen av de anställda som genomgått utbildning.

6. Långsiktigt hållbart samhälle

Vård- och omsorgsnämndens verksamhet ska drivas på ett för miljön hållbart sätt (VON inriktningsmål)

Vård- och omsorgsnämndens verksamhet utgörs dels av personal inom förvaltningen och dels av tjänster som köps av externa utförare eller beställs av Produktionsstyrelsen. För att minska den miljöpåverkan som sker inom förvaltningen är nämndens ambition att minska antalet resor till förmån för digitala möten. För att uppnå detta krävs både en satsning på digital utveckling och nya arbetssätt.

Genom att i upphandlingar ställa krav som syftar till att minska negativ miljöpåverkan, har Vård- och omsorgsnämnden en möjlighet att bidra till måluppfyllelse av kommunens miljömål. För att kunna ställa sådana krav krävs en ökad kunskap både avseende miljöpåverkan och avtalsrätt. Under 2019 ska förvaltningen planera för att fortsätta att öka kompetensen inom området. I samverkan med kommunens hållbarhetsstrateg planeras också åtgärder för att öka medarbetarnas medvetenhet om nämndens miljöpåverkan och vilka åtgärder som krävs för att minska denna.

Socialförvaltningen ingår i en arbetsgrupp för implementering av kommunens miljömål som leds av kommunens hållbarhetsstrateg. Några av de prioriteringar som förvaltningen har lyft fram är ett behov av en kommungemensam resepolicy och tydlighet avseende miljökrav vid upphandling.

Måluppfyllelsen kommer att mätas genom antalet aktiviteter som genomförs inom förvaltningen i syfte att öka medvetenheten kring miljöpåverkan avseende upphandling, resor och inköp.

Utförarens påverkan kan nämnden endast påverka genom tydliga miljökrav i avtalen i samband med upphandlingar, beställningar och köp av tjänster. Det senare är ett arbete som måste ske i samverkan med kommunens upphandlingsenhet.

7. Stark och balanserad tillväxt som är ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar

Tillgång till bostäder för vård- och omsorgsnämndens målgrupper för att täcka behovet

(VON inriktningsmål)

För Vård- och omsorgsnämndens målgrupper finns behov av en god framförhållning i planering av nya gruppboenden och serviceboenden för personer med funktionsnedsättningar då planerings- och byggprocessen är lång.

Idag finns behov av fler platser i gruppboenden och även serviceboenden, både inom LSS området och inom socialpsykiatri. Platser köps externt till en högre kostnad än om verksamheten drivs på entreprenad eller i egen regi i Österåkers kommun.

Förvaltningen tar årligen fram en aktuell boendeprognos, se bilaga ”Boendeprognos VoN 2018”. Samarbete finns med samhällsbyggnadsförvaltningen kring dessa frågor. Sociala boenden finns omnämnda i den bostadsförsörjningsplan som antogs av KF 2016-10-17. Nämnden får även möjlighet att yttra sig vid planering av nya bostäder och andra byggnationer.

Måluppfyllelsen mäts genom andelen yttranden som lämnats i samband med planering av nya bostäder samt att en aktuell boendeprognos tas fram årligen.

Strategiska styrtalet

Äldreomsorg	Utfall 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Plan * 2020	Plan * 2021
Särskilt boende, årsplatser	233	252	260	264	269	276
Särskilt boende, snittkostnad/dygn	1 878	1 916	1 916	1 954	1 916	1 916
Särskilt boende, beläggningsgrad	97%	98%	98%	98%	98%	98%
Korttidsplatser, antal dygn	6 935	5 840	4 380	4 380	4 490	4 602
Korttidsplatser, snittkostnad/dygn	2 142	2 188	2 188	2 232	2 188	2 188
Antal Kunder hemtjänst	592	605	610	616	635	654
Hemtjänst, utförda timmar dag och kväll	247 869	250 000	250 000	250 000	255 000	260 100
- varav egen regi	10%	9%	9%	9%	9%	9%
Hemtjänst, pris/utförd timme	407	420	420	428	428	428

Funktionshinder	Utfall 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Plan * 2020	Plan * 2021
Boende, antal vuxna egen regi	100	100	100	100	102	104
Boende, antal vuxna extern regi	40	43	43	43	44	45
Boende, antal barn	10	10	10	11	11	11
Daglig verks enl. LSS, antal personer	176	180	175	170	173	177
Korttidsvistelse, antal dygn	4 044	4 044	4 104	4 104	4 125	4 207
Korttidstillsyn, antal barn	34	34	32	34	35	36
Hem för vård & boende (HVB), antal dygn	8 760	8 706	8 706	7 976	8 136	8 298
HVB, snittkostnad/dygn	2 307	2 307	2 307	2 307	2 307	2 307
Boendestöd, antal personer	145	144	144	140	147	150
Boendestöd, antal timmar	15 455	16 916	15 916	15 916	17 254	17 599
Sysselsättning enl. SoL, antal pass	8 091	8 091	7 591	7 591	8 293	8 501
Personlig assistans LSS, Vuxna	17	21	12	12	14	16
Personlig assistans LSS, Barn	10	10	9	10	11	11
Personlig assistans SFB, Vuxna	45	44	45	45	45	45
Personlig assistans SFB, Barn	13	14	16	16	16	16

* exkl prisutveckling

Plan för konkurrensprövning

Kundval kan idag erbjudas brukare inom verksamheterna hemtjänst, boendestöd och särskilt boende. Upphandling har skett enligt LOV, lagen om valfrihet. Även daglig verksamhet och sysselsättning har upphandlats enligt LOV men ingen privat utförare har lagt anbud.

Se bilaga ”Plan för konkurrensprövning inom Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsområde”.

Program för uppföljning och insyn

Plan för uppföljning och insyn i utförarverksamheterna för vård- och omsorgsnämnden har reviderats under 2018 i syfte att tydliggöra att verksamheterna kontinuerligt följs upp under

året i samband olika möten, årlig inlämning av uppgifter, sammanställning av klagomål och synpunkter, brukarundersökningar, patientsäkerhetsberättelser, rapporter om lex Sarah och lex Maria, handlingsplaner mm. Detta sker vid utförarmöten, verksamhetsbesök, fördjupad uppföljning, oanmälda besök och handläggarnas individuppföljningar. Resultatet av uppföljning och insyn dokumenteras och delges nämnden. Resultat som redovisas till nämnden ska även göras tillgängligt för allmänheten i en lätthanterlig form. Se bilaga ”Uppföljningsplan för Vård- och omsorgsnämnden”.

Digitaliseringsplan

Regeringens vision är att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Under hösten 2018 inrättas en myndighet för digitalisering av den offentliga sektorn. Myndighetens uppdrag är att utveckla, samordna och stödja digitaliseringen av statliga myndigheter, kommuner och landssting.

Digitalisering och välfärdsteknologi är ett angeläget utvecklingsområde där produkter, programvaror och tjänster snabbt utvecklas både inom sociala omsorgen och hälso- och sjukvården. Nyttan för brukaren kan vara ökad självständighet, delaktighet, tillgänglighet och trygghet. För verksamheten innebär det möjlighet till ökad effektivitet och kvalitet på tjänsterna. Det kan vara trygghetskamera, sensorer, digitala larm och olika typer av mobila enheter.

För att kunna driva en utveckling inom området krävs ny kompetens och en sammanhållen strategi. En ekonomisk satsning kan förväntas ge stora effekter på resursanvändningen inom socialförvaltningen på sikt. Arbetet med att utveckla digitaliseringen inom nämndens verksamhetsområde kommer att behöva ske i nära samverkan med kommunens IT-enhet.

Under 2019 avser nämnden att utreda möjligheten att digitalisera hanteringen av avvikelser och klagomål för en förenklad hantering av själva klagomålet och sammanställning för analys. Inom verksamhetsområdet hemtjänst ska möjligheter till trygghetsskapande åtgärder med stöd av tekniska lösningar utredas. Alternativa lösningar för att hantera inköp på ett ändamålsenligt och effektivt sätt med teknikstöd ska utredas. Även möjlighet till att ansöka digitalt om bistånd ska utredas inom förvaltningen.

Förvaltningen har deltagit i ESF-projektet DigIT under åren 2016 – 2018 för att öka medarbetarnas kompetens som användare av digitala produkter och program. Kompetensen ger en bra grund för att delta i utvecklingen inom området.

Utifrån den övergripande planen för digitalisering i Österåkers kommun behöver en detaljerad plan för den digitala utvecklingen inom nämndens verksamhetsområden tas fram för de närmaste åren.

Lokaler

Kommunen ska bedriva verksamhet i ändamålsenliga och sunda lokaler. Vård- och omsorgsnämndens behov av lokaler för verksamhet finns beskrivet i bilaga ”Boendeprognos 2018”. Framför allt finns ett stort behov av nya gruppboendestäder och serviceboenden för personer med funktionsnedsättning. Två gruppboendestäder behöver inom en framtid totalrenoveras eller ersättas med nya lokaler.

Vård- och omsorgsnämnden har föreslagit Kommunstyrelsen att gå vidare med planer på en byggnation av en gruppboendestäd för LSS i centrala Åkersberga. Utöver det pågår samtal med företaget som bygger hyrerätter på Norrgårdshöjden och Söraplan om att få möjlighet att driva bostad för personer med funktionsnedsättning i dessa hus.

Socialförvaltningen är trångbodd och det finns behov av en utökning av antalet kontorsplatser. Idag sitter delar av förvaltningens personal tillfälligt i andra delar av kommunhuset på grund av platsbrist i förvaltningens ordinarie lokaler. För att rymma samtlig personal har det successivt skett en förtätning av kontorsplatser i befintliga lokaler.

Taxor och avgifter

Se ”bilaga prestationsbaserad ersättning VON 2019” där nästan alla ersättningar räknats upp med 2 %.

Se även ”bilaga anslag 2019” som är samma som 2018 uppräknat med 2 %.

Slutligen finns ”bilaga taxor och avgifter VON 2019” som är uppräknad med 2 % avrundat till närmaste krona.

Riktade bidrag

Typer av bidrag	Källa	Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Kommentar/Syfte
PRIO	SKL	1082	1522	1522	Kvalitetsutveckling mot våld i nära relationer
Ökad bemanning. Äldreomsorg	Socialstyrelsen	5926	5984	5984	Öka bemanning inom sociala barn och ungdomsvården
Utbildning hälso- och sjukvård	Skolverket	522	0	0	Personalförstärkning projekt problematisk skolfrånvaro

För 2019 räknar vi med liknande riktade bidrag som 2018, där ökad bemanning i äldreomsorgen utgör den största posten.

Internkontrollplan

Id*	Kontrollmoment:	Metod:	Periodicitet**	Uppföljningsansvarig	Resultat***
CENT 1	Andel resultatmål som kan kopplas till alla inriktningsmål	Beräkning av andel	3 ggr/år	Budget- och kvalitetsenheten	
CENT 2	Andel resultatindikatorer som har en direkt koppling till resultatmålen	Beräkning av andel	3 ggr/år	Budget- och kvalitetsenheten	
CENT 3	Andel av redovisade resultat som åtföljs av en analys	Beräkning av andel	3 ggr/år	Budget- och kvalitetsenheten	
CENT 4	Andel av analyser som åtföljs av förslag till åtgärder genom förnyelse och utveckling	Beräkning av andel	3 ggr/år	Budget- och kvalitetsenheten	
CENT 5	Kundvalsnämnderna har redovisat resultat från alla utförare	Dokumentkontroll	3 ggr/år	Budget- och kvalitetsenheten	
	Kontrollera att korrekta löner utbetalas	kontroll lön	2 ggr/år	VON	

Kontrollmomenten ovan är de generella som gäller för alla nämnder och tas fram av budget och kvalitetsenheten. VON skall kontrollera att korrekta löner utbetalas till personalen.

Förändringar i förhållande till budget 2018

Verksamhetsområden	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Förändring från år 2018				Totalt
				Volymförändring	Indexuppräkning	Kostnadsminskning	Övrigt	
Bruttokostnader								
Nämnd och staber	-19 635	-18 115	-19 774	0	-362	0	-1 297	-1 660
Särskilt boende	-151 354	-162 547	-176 602	-10 257	-3 251	0	-547	-14 055
Hemtjänst	-103 932	-105 220	-108 642	0	-2 105	0	-1 317	-3 422
Övrig äldreomsorg	-36 939	-24 823	-22 036	0	-497	3 284	0	2 787
Admin äldreomsorg	-10 542	-11 008	-11 914	0	-220	0	-686	-906
LSS vuxna	-164 398	-173 152	-173 456	3 159	-3 463	0	0	-304
Psykiatri vuxna	-41 501	-44 109	-42 917	2 074	-882	0	0	1 192
Admin vuxenstöd	-8 324	-8 296	-9 484	0	-166	0	-1 022	-1 188
LSS barn	-19 661	-20 987	-23 192	-1 708	-420	0	-78	-2 206
Övrigt barn och ungdom	-24 994	-25 481	-25 936	55	-509	0	0	-454
Admin barn och ungdom	-5 089	-4 408	-3 643	0	-88	853	0	765
Personligt ombud	-1 830	-2 105	-2 003	0	-42	368	-225	101
Summa	-588 200	-600 250	-619 600	-6 677	-12 005	4 505	-5 172	-19 350

Index har räknats upp med 2 %, vilket ger ökade kostnader med 12 005 tkr. Nämnd och Staber budgeteras med en ökad kostnad på 1 297 tkr som avser de extra satsningar som beslutades av kommunfullmäktige utöver den preliminära budgetramen. För särskilt boende har lagts 10 257 tkr i ökad volym vilket motsvarar ca 12 platser. För hemtjänsten har lagts 3 000 tkr i ökad volym, men samtidigt ligger en besparing på 3 000 tkr, vilket gör att samma antal timmar beräknas för hemtjänsten under 2019, samtidigt justeras hemtjänsten med något högre kostnader på 1 317 tkr vilket avser att prismixen förändras inom hemtjänst. Övrig äldreomsorg har en besparing om 3 284 tkr med anledning av effektiviseringar av t.ex. nya avtal inom korttidsboende. Då volymen ökat inom äldreomsorg ser vi att 686 tkr ytterligare behövs för personal inom enheten Admin Äldreomsorg. LSS Vuxna budgeteras med minskat volym med 3 159 tkr för daglig verksamhet och kontaktperson. Inom Psykiatri vuxna budgeteras med mindre volym med 2 074 tkr inom HBV och Boendestöd. Admin vuxenstöds budgeteras med högre personalkostnader motsvarande 1 022 tkr. Inom LSS barn budgeteras med ökad volym med 1 708 tkr för assistans barn. Inom admin barn och ungdom minskas personalkostnaden med 853 tkr. Slutligen minskas personalkostnader inom personligt ombud med 368 tkr, samtidigt som vi erhåller mindre statsbidrag motsvarans 225 tkr.

Utveckling och förändring

Digitalisering och välfärdsteknologi är ett angeläget utvecklingsområde där produkter, programvaror och tjänster snabbt utvecklas både inom sociala omsorgen och hälso- och sjukvården. För att kunna driva en utveckling inom området krävs ny kompetens och en sammanhållen strategi som bl.a. tar ställning till om nämnden själva driver utvecklingen eller om nämnden lämnar ansvaret för utvecklingen till utförarna. Det senare alternativet regleras via ersättningen till utförarna och kräver en utvecklad beställarkompetens.

En ekonomisk satsning kan förväntas ge stora effekter på resursanvändningen inom socialförvaltningen på sikt.

En ny lag trädde i kraft 1 januari 2018, lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård, LUS. En samverkansöverenskommelse finns mellan kommunerna och landstinget inom Stockholms län. Lagen innebär att ansvaret för en utskrivningsklar patient ska övertas av kommunen inom tre dagar från patienten är utskrivningsklar, jämfört med fem dagar tidigare. Arbete pågår med en översyn av arbetssätt och prioritering för biståndshandläggare vid planering av hemgång från sjukhus. År 2018 och 2019 får kommunerna inget ökat kostnadsansvar jämfört med 2017. Som motkrav ställs i samverkansöverenskommelsen krav på att kommunen arbetar för att ha en organisation som kan säkerställa ett effektivt flöde i samband med utskrivning från sjukhus. Det är osäkert hur kostnaderna påverkas på sikt.

Det finns behov av bostäder med särskild service LSS för att kunna verkställa beviljade insatser i Österåkers kommun istället för köp av plats i externt boende utanför kommunen. Kostnaden för köp av externt boende är ofta betydligt högre än boenden som drivs av produktionsförvaltningen eller på entreprenad enligt av Kommunfullmäktige beslutad ersättning.

Det finns också behov av olika boendeformer i kommunen för personer med psykiska funktionsnedsättningar för att under kortare eller längre perioder få tillgång till omsorg och boende under trygga former. Ett stöd på hemmaplan ger ökade förutsättningar för att behålla vardagsrutiner och goda kontakter i nätverket.

Personlig assistans / LSS-utredningen – Regeringen har lagstiftat om tillfälliga förändringar i reglerna runt personlig assistans vilka innebär att kommunen kommer att ha en något lägre volymökning av den kommunalt beslutade personliga assistansen. Förändringarna benämns som tillfälliga då det pågår en omfattande LSS-utredning som ser över hela lagstiftningen inklusive kostnadsutvecklingen inom personlig assistans. Det tidigare uppdraget till utredningen att föreslå besparingar inom assistansersättningen är borttaget. Syftet med utredningen är att skapa en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling av insatsen personlig assistans och att få till stånd ändamålsenliga insatser inom LSS. Ett tilläggsdirektiv är att även översynen av frågan om habiliteringsersättning ska ingå i uppdraget. Uppdraget ska redovisas senast den 15 december 2018, sannolikt kommer eventuella förändringar att träda i kraft 1 – 2 år senare.

Framåtblick, riskanalys

Andelen personer som är 80 år och äldre ökar i Österåkers kommun. Sista december 2017 var antalet 1621 personer och beräknas år 2021 uppgå till 2117 personer enligt befolkningsprognosen, en ökning med 496 personer på fyra år. Detta kommer att innebära ett ökat behov av insatser riktade till målgruppen, till exempel hemtjänst och särskilt boende.

Tillgången på särskilt boende för äldre bedöms vara god sedan hösten 2017 då två nya LOV verksamheter öppnades med totalt ca 90 platser. Tillgången på platser är dock osäker framöver då LOV verksamheterna också säljer platser till andra kommuner än Österåker. I LOV verksamhet köper förvaltningen enstaka platser utifrån kundvalet i särskilt boende.

Ett överskott på tillgången på lägenheter i särskilt boende kan leda till ökade kostnader för tomplatserersättning. Detta kommer att bero på hur brukarna väljer i kundvalet av särskilt boende. Tomgångsersättning regleras i avtal med utföraren och gäller främst verksamheter som drivs i egen regi och på entreprenad, i första hand Solskiftet och Vårdbo. Verksamheterna kan få svårigheter att planera sin verksamhet om flera lägenheter står tomma en längre tid.

Framtidens äldreomsorg - Nationell kvalitetsplan (Skr 2017/18:280) har överlämnats från regeringen till riksdagen i juni 2018. Syftet med planen är att genom långsiktiga insatser inom strategiskt viktiga områden säkra utvecklingen av god kvalitet i den framtida äldreomsorgen. Fokus i planen ligger på kommunernas vård och omsorg om äldre personer. Planen ska genomföras åren 2019 – 2034. Åtgärderna ska syfta till; Högre effektivitet och kvalitet, bättre förebyggande och rehabiliterande insatser, tryggad personalförsörjning, översyn av särskilda boendeformer, flexibla former för beslut om äldreomsorg och användning av välfärdsteknologi. Alla är angelägna områden för att säkra framtidens äldreomsorg.

Utredningen om översyn av socialtjänstlagen och vissa av socialtjänstens uppgifter pågår och ska slutredovisas 1 december 2018. Ett delbetänkande med fokus på förebyggande arbete har lämnats. Slutliga förslag lämnas först i slutbetänkandet, men redan i delbetänkandet framgår vissa bedömningar som kommer att påverka kommunens arbete. Ett par av dem är att kommunen ska ta ett ökat samordnande ansvar för det förebyggande arbetet i kommunen samt att kunskaps- och metodutveckling behöver öka. Kommunen kommer att behöva ta ställning till och förbereda utvecklingen inom området då den ekonomiska styrningen påverkas om fokus flyttas från myndighetsutövning till förebyggande arbete.

Framöver kan personer med behov av stöd inom socialpsykiatri öka då många ensamkommande barn och nyanlända personer bär på traumatiska upplevelser som kan leda till en långvarig psykisk ohälsa.

Tillgången till personal i framtidens vård och omsorg är osäker. Vissa utförarverksamheter i Österåker ser redan nu att det är svårt att rekrytera personal med undersköterskekompetens eller motsvarande. Även bristen på sjuksköterskor är stor i Stockholmsområdet. Detta måste tas med som en faktor i planeringen för framtidens vård och omsorg.

Investeringar

Vård och omsorgsnämnden har ingen investeringsbudget för 2019.

Bilagor

<i>Bilaga</i>	<i>Målbilaga</i>
<i>Bilaga</i>	<i>Rutin för uppföljning av verksamheter inom vård och omsorg</i>
<i>Bilaga</i>	<i>Plan för konkurrensprövning</i>
<i>Bilaga</i>	<i>Boendeprognos 2018</i>
<i>Bilaga</i>	<i>Prestationsbaserad ersättning VON 2019</i>
<i>Bilaga</i>	<i>Anslag 2019</i>
<i>Bilaga</i>	<i>Taxor och avgifter VON 2019</i>

Mål- och resultatstyrning för vård- och omsorg, Österåkers kommun 2019

Värdegrund: Delaktighet, dialog, mångfald samt öppenhet.

Bilaga a till budget VoN 2019 plan 2020 - 2021

Kommunfullmäktiges inriktningsmål		Resultatmål för VON				Kommentar
Invånarna ska uppleva en professionell service av högsta kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service.	Nöjdheten med förvaltningens service och bemötande ska öka	Utfall 2017	Budget 18	Budget 19	2020-21	
	Indikator: NKI i medborgarundersökning (äldreomsorg)	47 (2015)	48	48		SCBs undersökning kategori äldreomsorg, index
	Indikator: NKI brukarundersökning	i.u.	80%	80%		Samma som SKL brukarundersökning IFO
	Indikator: personalomsättning	13,70%	12%	12%		Statistik personalenheten förvaltningsnivå
	Indikator: Antal nya e-tjänster	i.u.	minst 1	minst 1		
Österåker ska ha en ekonomi i balans.	Nämnden ska redocisa en budget i balans vid bokslut					
	Indikator: Budgetavvikelse i förhållande till utfall	+ 3,7 mkr	0%	0%		
	Indikator: Fastställd åtgärdsplan vid eventuell negativ avvikelse	Prognos överskott	100%	100%		
Österåker ska vara bästa skolkommun i länet.	Antalet barn med problematisk skolfrånvaro ska minska					
	Indikator: andel barn som erbjuds insats inom ramen för projektet "problematisk skolfrånvaro" som återgår till skolan	i.u.	60%	60%		
Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning.	Andelen omsortagare, som är nöjda ska öka					
	Indikator: NKI hemtjänst	87% (2016)	plus 1%	88%		
	Indikator: NKI äldreboende	78% (2016)	plus 1%	plus 1%		
	Indikator: Brukarenkäter inom funktionshinder	84% (2016)	plus 1%	85%		
Österåker ska ha en trygg miljö.	Personer som är utsatta för våld i nära relationer ska erbjudas stöd och hjälp					
	Indikator: Andel av anställda (minst 1 år) som har grundutbildning inom våld i nära relationer		75%	75%		
Österåker ska utveckla ett långsiktigt hållbart samhälle där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka.	Vård- och omsorgsnämndens verksamheter ska drivas på ett för miljön hållbart sätt					
	Indikator: Andel nya avtal som innehåller kommunens miljökrav (enligt kommunens miljösmål)	i.u.	100%			I samarbete med hållbarhetsstrateg och upphandlingsenheten

	Indikator: Andel personal som känner till kommunens resepolicy	i.u.	95%		Tas fram under hösten 2018
Stark och balanserad tillväxt - Tillväxten skall vara ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar.	Tillgång till bostäder för vård- och omsorgsnämndens målgrupper för att täcka behovet				
	Indikator: Andel yttranden som nämnden lämnat vid planering av nya bostäder och byggnationer	i.u.	100%	100%	
	Indikator: Årlig boendeprognos	i.u.	100%	100%	

2018-09-10

Uppföljningsplan för Vård- och omsorgsnämnden

Bakgrund

Kommunfullmäktige har antagit ett program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare på uppdrag från Österåkers kommun. Berörda nämnder ska upprätta en uppföljnings- och utvärderingsplan för den verksamhet som på nämndens uppdrag utförs av privata utförare. Denna plan ska även omfatta verksamhet i egen regi (som utförs av Produktionsstyrelsen).

Underlag för uppföljningar återfinns i lagstiftning, föreskrifter och allmänna råd samt kommunens egna styrdokument. För upphandlade verksamheter utgör avtal och förfrågningsunderlag underlag för uppföljningar. För verksamheter som drivs av Österåkers kommuns Produktionsstyrelse finns motsvarande beställningar.

Uppföljningen genomförs av två skäl. Det ena är att kontrollera att uppdrag utförs i enlighet med beställning. Det andra är att vara ett led i att utveckla verksamheten. Enligt bestämmelser i socialtjänstlagen och lag om stöd och service till vissa funktionshindrade samt i hälso- och sjukvårdslagen, uppnås kvalitet i verksamheten när verksamheten följer lagar som styr dem.

Avgränsningar

Planen omfattar inte metod för uppföljning av ärendehandläggning av nämnden där beslut fattas i enskilda personers ärenden. Inte heller omfattas de verksamheter som utförs av nämndens förvaltning (här har ansvarig chef uppföljningsansvar).

Vilka verksamheter följs upp?

- Den kommunala Produktionsstyrelsens verksamheter som drivs efter beställning av Vård- och omsorgsnämnden
- Verksamheter vars drift är upphandlad enligt lag om offentlig upphandling (LOU)
- Verksamheter upphandlade enligt lag om valfrihetssystem (LOV)
- Verksamheter upphandlade enligt LOU med ramavtal
- Placeringar i verksamheter efter avtal utan föregående upphandling (individavtal)

Utförarmöten (uppföljningsmöten), verksamhetsbesök och fördjupad uppföljning

Varje utförare ska minst en gång per år få besök av beställaren. Utförarmöten ska genomföras minst två gånger per år. Fördjupad uppföljning var tredje år definieras i Kommunfullmäktiges program som en mer omfattande uppföljning av utföraren där verksamheten följs upp men också anhöriga eller brukare tillfrågas om sin nöjdhet.

Vård- och omsorgsnämnden uppfyller ovanstående genom att regelbundet (minst tre gånger per år) träffa utföraren på uppföljningsmöten med fastställd dagordning. Detta sker minst en gång per år i utförarens verksamhet. Mötena kan ske individuellt per utförare eller i större möten. Under dessa regelbundna möten följs verksamheten upp även avseende den fördjupade uppföljningen som beskrivs ovan. Detta uppfylls genom att fokusområdena för respektive möte ändras. Fokusområden tas fram för samtliga verksamhetsområden i samband med planering för det kommande året. Exempel är dokumentation, bemötande, delaktighet.

Genom nationella undersökningar genomförda av Sveriges kommuner och landsting och Socialstyrelsen undersöks vad äldre och personer med funktionsnedsättning tycker om den omsorg som de tar del av. Resultatet av dessa undersökningar görs tillgängliga för nämnden.

Oanmälda besök

Beställaren kan göra oanmälda besök i verksamheten. Detta sker på förekommen anledning, t ex vid allvarliga klagomål, men kan också ske som en del av den sammanlagda uppföljningen.

Årlig inlämning av uppgifter

Årligen lämnar utförarna in verksamhetsplan för kommande år och verksamhetsberättelse för det gångna året, liksom patientsäkerhetsberättelse där det är aktuellt. Utförarna är genom avtal förbundna att lämna uppgifter i samband med nationella undersökningar (se ovan).

Synpunkter och klagomål samt missförhållanden

Synpunkter och klagomål som handläggs hos utföraren redovisas per halvår till förvaltningen och vidare till nämnd. Utförarna ska informera socialförvaltningen om rapporterade missförhållanden (lex Sarah och lex Maria) samt utredning, beslut och eventuell anmälan till Inspektionen för vård och omsorg.

Individuppföljning

Biståndshandläggarna har ansvar för planering och uppföljning av insatser till enskilda. Beslut om insatser följs upp minst en gång per år och dokumenteras. När nämnden placerar personer hos utförare utan föregående ramavtalsupphandling är handläggarens uppföljning av placeringen tillsammans med en ekonomisk kontroll av utföraren den uppföljning som genomförs.

Ekonomisk kontroll av utförare

I samband med upphandling görs av upphandlingsenheten en kontroll av privata utförare gentemot Skatteverket och Bolagsverket. När första fakturan anländer till kommunens ekonomisystem kontrolleras den automatiskt via ekonomienheten avseende exempelvis F-skattsedel och momsregistrering. Detta görs också när betalningen verkställs.

Kontroll av giltigt tillstånd

Minst en gång per år kontrolleras att de privata utförare som utför verksamhet åt nämnden har giltigt tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg (gäller verksamheter som är tillståndspliktiga).

Återkoppling till allmänheten

Resultat som redovisas till nämnden ska göras tillgänglig för allmänheten i en lätthanterlig form. Det är staben i samarbete med kommunikationsenheten som ansvarar för detta.

Återkoppling till Vård- och omsorgsnämnden

Resultatet från uppföljningar dokumenteras som arbetsmaterial och ligger till grund för redovisning i nämndens delårs- och helårsbokslut.

Ansvar för uppföljningar av privata utförare och tidsplan

Till denna plan finns rutiner där det framgår vem/vilka som har ansvar för att uppföljningarna genomförs och tidsplan för dessa

Plan för konkurrensprövning – Vård- och omsorgsnämnden

Verksamhet	Typ av konkurrensprövning	Utförare/anmärkning
Äldreomsorg		
Särskilt boende – permanenta platser:		
Solskiftet (36 pl)	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen (PS)
Enebacken (90 pl)	Entreprenad enl LOU	Temabo
Vårdbo (24 pl)	Entreprenad enl LOU	Attendo
Enskilda utförare	LOV	Förenade Care Redolaris AV Humana Attendo
Särskilt boende – korttidsplatser inkl. växelboende:		
Enebacken (18 pl)	LOU upphandling	Temabo
Biståndsbedömd dagverksamhet:		
Vårdbo	Entreprenad enl LOU	Attendo
Hörnan, Enebacken	Entreprenad enl LOU	Temabo
Träffpunkter:		
Fyren inkl frivilligsamordnare	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen i samarbete med ideella organisationer
Solhälla	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Görjansgården	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Solgården	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Verksamhet	Typ av konkurrensprövning	Utförare/anmärkning
Hemtjänst, ledsagning, avlösning:	LOV	8 leverantörer inkl. PS

Bilaga c till VoN budget 2019 plan 2020 – 2021

Nattpatrullen: Ej konkurrensprövad Produktionsstyrelsen

Mat/kost:

3 matsalar Ej konkurrensprövad Produktionsstyrelsen

Matdistribution Ej konkurrensprövad Produktionsstyrelsen

Fixartjänst: Ej konkurrensprövad Produktionsstyrelsen

Anhörigstöd:

Anhörigkonsulent, uppsökare och demenssjuksköterska finns inom socialförvaltningen

Psykiatri

Boende:

Gruppbostad Skogstjärnan SoL (7 pl) Entreprenad enl LOU Nytida AB

Servicebostad Malvavägen LSS (8 pl) Ej konkurrensprövad Produktionsstyrelsen

Enstaka platser HVB Ramavtal enl LOU Ska upphandlas hösten 2018

Boendestöd: LOV 2 leverantör inkl. PS

Träffpunkt Ruffen, Bryggan: Ej konkurrensprövad Produktionsstyrelsen

Daglig sysselsättning: LOV 1 leverantör =PS

Kontaktpersoner: Ej konkurrensprövad Produktionsstyrelsen

LSS

Gruppbostäderna:

Bergsätra (10 pl) Ej konkurrensprövad Produktionsstyrelsen

Ljusterö (11 pl) Ej konkurrensprövad Produktionsstyrelsen

Oppsätra (9 pl) Ej konkurrensprövad Produktionsstyrelsen

Planett (4+2 pl) Ej konkurrensprövad Produktionsstyrelsen

Norrgårdsv 35 Plan 2 (4 pl) Ej konkurrensprövad Produktionsstyrelsen

Verksamhet

Typ av konkurrensprövning **Utförare/anmärkning**

Skonaren (6 pl) Ej konkurrensprövad Produktionsstyrelsen

Bilaga c till VoN budget 2019 plan 2020 – 2021

Skånsta (6 pl)	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Smedby (6 pl)	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Hantverkaren (6 pl)	Entreprenad enl LOU	Olivia Omsorg
Enstaka platser	Ramavtal enl LOU	Upphandlad tillsammans med NO-kommuner, flera leverantörer
Servicebostäder:		
Norrgårdsvägen	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Runö Gård	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Åkerspark	Entreprenad enl LOU	Nytida
Enstaka platser	Ramavtal enl LOU	Upphandlad tillsammans med NO-kommuner, flera leverantörer
Bostad med särskild service, barn:	Ramavtal enligt LOU	Upphandlad tillsammans med NO-kommuner, flera leverantörer
Daglig verksamhet i Österåker:	LOV	1 leverantör (=PS)
Personlig assistans:	Det finns en lagreglerad valfrihet, den enskilda väljer själv utförare	
För den som inte kan/vill välja	Beslut i VON att inte konkurrenspröva	Produktionsstyrelsen
Korttidsvisstelse, korttidstillsyn:		
Solskiftet, Halo	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Enstaka platser	Ramavtal enl LOU	Upphandlad tillsammans med NO-kommuner, flera leverantörer
Ledsagning, avlösning:	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Kontaktpersoner:	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen

Boendeprognos för Vård- och omsorgsnämndens målgrupper, år 2019 och framåt

Definitioner och avgränsningar

SoL – Socialtjänstlagen

LSS – Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade

Gruppbostad – bostad med närhet till och tillgång till personal dygnet runt (långvarigt behov)

Servicebostad – bostad med tillgång till personal dygnet runt (långvarigt behov)

HVB – hem för vård och boende (kortvarigt behov)

Brukare – person som efter biståndsbeslut har fått insatsen bostad beviljad

Entreprenadavtal – upphandling enligt lag om offentlig upphandling, där nämnden har förfoganderätt över lokaler och innehåll i verksamheten

Egen regi – verksamhet som bedrivs i kommunal regi av Produktionsstyrelsen

LOV – lagen om valfrihetssystem (ingen platsgaranti)

LOU – lagen om offentlig upphandling

Bostäder som berörs i denna prognos är bostäder med hyreskontrakt, dvs där brukaren har hyresavtal med Österåkers kommun eller annan aktör efter biståndsbeslut av Vård- och omsorgsnämnden. Undantag är personer som bor i HVB, där en avgift tas ut av den enskilde istället för hyra.

Sist i dokumentet finns en tabell över befolkningsprognosen för Österåkers kommun.

Bostad för personer med psykisk funktionsnedsättning

I Österåkers kommun finns en gruppbostad för personer med psykisk funktionsnedsättning med sju platser. Det finns en servicebostad enligt LSS för personer med psykisk funktionsnedsättning med åtta platser. Utöver det köper Vård- och omsorgsnämnden motsvarande ca 21 heldygnsplaceringar hos andra utförare utspridda i landet (fördelade på HVB och bostad med särskild service). Några av placeringarna beror på behov av särskild inriktning på verksamheten, de flesta bedöms kunna verkställas inom kommunens gräns om tillgång till bostäder hade funnits.

Vård- och omsorgsnämnden bedömer att det skulle behövas motsvarande en servicebostad med 8-10 platser i kommunen för att tillgodose behovet och möjliggöra placeringar inom kommungränsen. Någon större volymökning än vad befolkningsökningen medför beräknas inte uppstå, däremot finns med tanke på de små volymerna, naturliga växlingar i antalet köpta platser.

Tabell HVB Vuxna, Bostad med särskild service (extern), Bostad med särskild service (intern) samt prognos för åren 2019-2024

Årtal	HVB Vuxna extern	Bostad extern*	Bostad intern**	Bostad intern LSS	Totalt
2008	16			8	24
2009	15			8	23
2010	17			8	25
2011	20			8	28
2012	22			8	30
2013	23			8	31
2014	25		6	8	39
2015	17		7	8	32
2016	19		7	8	34
2017	15	5	7	8	35
2018	15	6	7	8	36
2019					36
2020					36
2021					37
2022					37
2023					37
2024					37

* särredovisas från HVB vuxna fr o m år 2017

** Skogstappan öppnades hösten 2013 med fem platser som sedan utökades till sju

Av ovanstående 15 placeringar i HVB väntar 3 på LSS-bostad. Två är gemensamma placeringar med missbruk.

Prognosen för åren 2019-2024 anges enbart i totalsumma. Det sammanlagda behovet antas vara relativt oförändrat med undantag för befolkningsutveckling. Ambitionen för Vård- och omsorgsnämnden är att erbjuda fler brukare boende inom kommunens gräns vilket gör att antalet köpta HVB-placeringar samt placeringar i bostad extern skulle minska och antal placeringar i bostad intern skulle öka. Lämpligt vore att starta motsvarande en servicebostad enligt SoL för de i målgruppen som har måttliga men ändå långvariga behov. Möjligheten att kunna starta en servicebostad enligt SoL för målgruppen i ett av de planerade/påbörjade nyproduktionsprojekten med hyresrätter i Åkersberga pågår.

Bostad enligt LSS för personer med funktionsnedsättning

I kommunen finns 12 bostäder med särskild service i form av gruppboende och servicebostäder enligt LSS (Malvavägens LSS-servicebostad hanteras under avsnitt Bostad för personer med psykisk funktionsnedsättning).

Platser hos externa utförare, avtal per individ 2018 juni: 26
Platser hos externa utförare, entreprenadupphandlade 2018 juni: 14 (6+8)
Platser hos kommunens regi, beställda av nämnden 2018 juni: 90 (57+33)
Siffror inom parantes avser gruppbostad resp. servicebostad.

Tabell Historisk utveckling av insatsen bostad enligt LSS (exkl Malvavägen och särskilt anpassad bostad) samt prognos 2019-2024:

Årtal (juni)	Antal brukare	Ökat behov
2008	100	
2009	102	
2010	104	
2011	111	
2012	108	
2013	109	
2014	117	
2015	119	
2016	125	
2017	131	
2018	130	
2019		152
2020		152
2021		156
2022		159
2023		162
2024		165

(om Malvavägen inkluderas kan samtliga siffror i tabellen ökas med 8, så redovisas SCB-statistiken. Viss differens kan uppstå pga icke verkställda beslut (beviljade biståndsbeslut))

Prognosen baseras på befolkningsutveckling och kända faktorer i kommunen. Exempel på kända faktorer är brukare som finns inom personkretsen och som aviserat att de avser att ansöka om insatsen bostad, ungdomar som har andra LSS-insatser och omfattande behov. Exempel på faktorer som påverkar efterfrågan, men som Vård- och omsorgsnämnden inte styr, är utvecklingen på bostadsmarknaden.

Tillgången till bostäder i servicebostad fungerar huvudsakligen genom att det i den insatsen finns en naturlig rörlighet med brukare som flyttar in och ut. Det finns cirka fem platsers underskott vad avser att brukare bor utanför kommunen men skulle kunna bo inom kommunen om plats fanns. Dessutom bor 11 personer i en servicebostad som drivs av extern utförare med individavtal. Denna lösning är dock väl fungerande och innebär ingen högre kostnad för nämnden (jämfört med egen regi), så det rekommenderas inte att förändring görs avseende det i dagsläget. Det finns i juni 2018 ca 4 ansökningar om servicebostad som handläggs, där eventuella bifallsbeslut bedöms kunna verkställas inom kommunen.

Tillgången till bostäder i gruppbostad bedöms vara för liten. Omsättningen på hyresgäster är låg och flera bostäder uppfyller inte krav på fullvärdighet (avseende

kök och badrum samt sov- och rekreationsutrymmen, gäller framförallt Bergsättra och Smedby gruppboende) eller tillgänglighet. I juni 2018 pågår utredning av eller planering för 9 gruppboendesökningar (där bifall är det troliga utfallet), det finns 3 ansökningar från personer som har behov av att flytta från serviceboende till gruppboende, och det finns ca 10 externa gruppboendeplaceringar som kan ersättas via flytt till hemkommunen om lämplig boende finns i Österåker.

Tabell Sammanfattning av behovet av tillkommande gruppboendeplaceringar 2018:

Behov av gruppboendeplaceringar för nytillkomna bifallsbeslut	9
Behov av gruppboendeplaceringar för att ersätta externa placeringar	10
Behov av gruppboendeplaceringar för att lösa flytt från serviceboende	3
Behov av ersättning för ej fungerande gruppboendeplaceringar (avser Smedby och Bergsättra)	16

I siffran ovan finns nyansökningar, kända behov och vissa externa placeringar med. Behov av ersättningsboenden är ej medräknat.

Tabell Behov av tillkommande gruppboendeplaceringar pga volymökning under de kommande åren:

År 2018-2020	15
År 2022	6
År 2024	6

Möjligheten att kunna starta ett boende enligt LSS för målgruppen i ett av de planerade/påbörjade nyproduktionsprojekten med hyresrätter i Åkersberga pågår. Utformningen av boende (gruppboende eller serviceboende) avgörs av de fysiska förutsättningarna i hur lägenheterna är planerade och placerade. Utöver detta har Vård- och omsorgsnämnden bett Kommunstyrelsen om att planera för en gruppboende i Runö med sex platser.

I Sverige som helhet anger 169 kommuner att de har underskott på boenden med särskild service, framförallt i form av gruppboende (källa Boverket, Bostadsmarknadsenkäten 2018). Bristen är störst i större kommuner, framförallt i Storstockholmsområdet. Fler kommuner anger för varje år att de kommer att få en brist och att behoven ökar. Det är relativt sett få kommuner som anger att de planerar att bygga fler boenden. Längst antal tillkomna boenden i kategorin planeras i Storstockholm och Stormalmö.

Rutin för anvisning till LSS-boende vid bifallsbeslut

Till boende enligt LSS förs ingen kö-lista. När ett beslut om insatsen fattas, söker handläggaren aktivt efter en lösning för att verkställa det beslutet. Verkställighet kan ske hos utförare där nämnden styr användandet av samtliga platser, eller efter förfrågan hos externa utförare som säljer tillgång till sina platser. Brukare som placeras utanför kommunen kan erbjudas att flytta tillbaka till kommunen om lämplig plats finns ledig. När en plats blir ledig, görs en analys av vem som har störst behov av den platsen vid det tillfället. Vissa brukare väljer att avvakta med att ansöka om

bostad med särskild service, tills de bedömer att sannolikheten att få ett bifallsbeslut verkställt på önskat sätt är hög.

Särskilt boende för äldre

Vård- och omsorgsnämnden tillhandahåller tre särskilda boenden i kommunen, två via entreprenadavtal (Vårdbo och Enebacken) och ett som drivs av Produktionsstyrelsen (Solskiftet). Utöver det finns fyra boenden i kommunen som är knutna till kommunen via LOV-avtal (Smedbygården Redolaris, Muskötvägen Förenade Care, Norrgårdshöjden Humana, Kantarellvägen Attendo).

Tabell Placeringar i särskilt boende för äldre i juni 2018:

	Totalt antal platser	Placerade juni 18
Solskiftet	36	34
Enebacken	90	80
Vårdbo	24	23
Delsumma	150	137
Smedbygården	56	27
Muskötvägen	66	35
Norrgårdshöjden	54	31
Kantarellvägen	40	19
Delsumma	216	112
Övriga externa	0	13
Totalt	366	262

Behovet i juni 2018 är 262 platser. Sammanfattningsvis förfogar Vård- och omsorgsnämnden över 150 platser i särskilt boende. Inom kommunen finns ytterligare 216 platser på särskilda boenden med vilka nämnden har avtal. Utförarna för de särskilda boendena har avtal med andra kommuner och säljer sina platser även dit, företrädesvis till Täby, Stockholm och Danderyd. Ingen volymgaranti finns i avtalen enligt LOV.

Enligt Boverkets årliga enkät till kommunerna uppgav 2018 hälften av kommunerna i Storstockholm att de har ett underskott av platser inom särskilt boende för äldre. Varje utförare har en egen kölista och avgör vid ledig plats till vem de säljer. Brukaren får hos kommunen önska vilket boende personen vill till och sedan tillgodoses det om utföraren har möjlighet att ta emot brukaren. Brukaren kan också flytta till ett boende och sedan önska flytt till annat boende.

Tabell Prognos för det framtida behovet av särskilt boende för äldre (observera två-årsintervall på årtalen):

	2008	2010	2012	2014	2016	2017	2018	2020	2022	2024	2026	2028
Utfall SÄBO	198	199	198	200	227	251						
Prognos SÄBO							260	285	319	366	412	447

I dagsläget, juni 2018, får samtliga brukare med bifallsbeslut sitt beslut verkställt tämligen omedelbart. Det är inte alltid via förstahandsvalet.

Prognosen visar en ökning i behovet under de kommande åren med 15-20 platser per år. Ca fyra-fem år fram i tiden kommer ökningen att bli större och då vara cirka 20-25 per år. Det är framförallt personer som är 80 år och äldre som får behov av särskilt boende, andelen har varit relativt konstant under många år (12 %). Utöver detta påverkas behovet av platser på särskilt boende av antalet in- och utflyttade i kommunen (ålder över 80 år). Tendenserna som nämnden har sett är två. Dels flyttar föräldrar till inflyttade familjer till kommunen för att vara nära sina barn och barnbarn. Dels ökar antalet ansökningar om särskilt boende från personer i dagsläget bosatta utanför kommunen när nya särskilda boenden öppnar i kommunen.

En viss andel av de med behov av särskilt boende för äldre har särskilda behov som kräver speciell kompetens. I dagsläget finns 13 platser köpta utanför kommunen av det skälet, det motsvarar ca 5 % av det totala antalet. Även den andelen är relativt konstant över åren. Det är inte ekonomiskt eller kompetensmässigt möjligt att tillgodose dessa typer av behov på boenden inom kommunen då volymerna är för små.

Slutsatsen är att det finns platser inom kommunen som teoretiskt kan täcka nämndens behov av platser inom de kommande fem åren. Dock har inte nämnden förfoganderätt över samtliga platser och det går att anta att utförarna av dessa platser kommer att fortsätta sälja platser till andra kommuner. Därför skulle det behöva tillkomma samt planeras cirka två särskilda boenden för äldre inom den kommande femårsperioden. Det finns privata omsorgsföretag och byggföretag som undersöker olika möjligheter inom kommunen. Det projekt som har kommit längst är ett äldreboende med 54 platser planerat på Täljöviken. Utöver det finns möjliga projekt t ex vid golfbanan vid infarten till Åkersberga.

Bilaga e till budget 2019, verksamhetsplan 2020-2021

Prestationsbaserad ersättning

	Interna utförare					Externa utförare				
	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Förändring		Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Förändring	
				Belopp	%				Belopp	%
Ersättning LSS stöd och service										
Ersättning per plats och dygn	1 291	1 317	1 343	26	2,0%	1 330	1 357	1 383	27	1,9%
Ersättning LSS gruppboendestäder										
Ersättning per plats och dygn	2 150	2 193	2 237	43	2,0%	2 215	2 259	2 304	44	2,0%
Ersättning SoL gruppboendestäder (psyk funk.)										
Ersättning per plats och dygn	1 803	1 839	1 876	36	2,0%	1 857	1 894	1 932	37	2,0%
Ersättning LSS daglig verksamhet										
Ersättning per heldag										
Nivå 1	398	406	414	8	2,0%	410	418	427	8	2,0%
Nivå 2	592	604	616	12	2,0%	610	622	634	12	2,0%
Nivå 3	862	879	897	17	2,0%	888	906	924	18	2,0%
Nivå 4	1 021	1 041	1 062	20	2,0%	1 052	1 073	1 094	21	2,0%
Nivå 5	1 157	1 180	1 204	23	2,0%	1 192	1 216	1 240	24	2,0%
Ersättning LSS korttidsvistelse										
Ersättning per vardag										
Nivå 1	1 507	1 537	1 568	30	2,0%	1 552	1 583	1 615	31	2,0%
Nivå 2	1 757	1 792	1 828	35	2,0%	1 810	1 846	1 883	36	2,0%
Nivå 3	2 093	2 135	2 178	42	2,0%	2 156	2 199	2 243	43	2,0%
Nivå 4	2 344	2 391	2 439	47	2,0%	2 414	2 463	2 512	48	2,0%
Nivå 5	2 930	2 989	3 048	59	2,0%	3 018	3 078	3 140	60	2,0%
Ersättning per helgdag										
Nivå 1	2 321	2 367	2 415	46	2,0%	2 391	2 438	2 487	48	2,0%
Nivå 2	2 705	2 759	2 814	54	2,0%	2 786	2 842	2 899	56	2,0%
Nivå 3	3 220	3 284	3 350	64	2,0%	3 317	3 383	3 451	66	2,0%
Nivå 4	3 606	3 678	3 752	72	2,0%	3 714	3 788	3 864	74	2,0%
Nivå 5	4 509	4 599	4 691	90	2,0%	4 644	4 737	4 832	93	2,0%
Ersättning LSS korttidstillsyn										
Ersättning per barn och år	146 381	149 309	152 295	2 928	2,0%	150 772	153 788	156 864	3 015	2,0%
Ersättning per barn och år, Solskiftesgården	108 370	110 537	112 748	2 167	2,0%	111 621	113 854	116 131	2 232	2,0%
Kontaktperson										
Faktiska kostnader enl. SKL + 20 % av arvode och personalomkostnader										
Ersättning personlig assistans										
Ersättning per utförd timme	291	295,4	299,8	4,4	1,5%	291	295,4	299,8	4,4	1,5%
Ersättning ledsagning, avlösning LSS										
Ersättning per utförd timme	286	290	299,8	4	1,5%	291	295,4	299,8	4,4	1,5%

	Interna utförare					Externa utförare				
	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Förändring		Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Förändring	
				Belopp	%				Belopp	%
Ersättning för arbete och sysselsättning för psykiskt funktionshindrade										
Ersättning per utförd pass (3 h)	698	712	726	14	2,0%	719	733	748	14	2,0%
Boendestöd										
Ersättning per utförd timme enligt hemtjänstpeng										
Ersättning hemtjänst 07:00 - 22:30										
Ersättning Zon tätort per utförd timme	381	387	396	6	2,3%	392	399	408	6	2,3%
Ersättning Zon landsbygd per utförd timme	444	453	462	9	2,0%	457	467	476	9	2,0%
Ersättning Zon glesbygd per utförd timme	537	548	559	11	2,0%	553	564	576	11	2,0%
Ersättning korttidsplatser										
korttidsplatser	2 021	2 061	2 103	40	2,0%	2 082	2 123	2 166	42	2,0%
Ersättning dagverksamhet										
Ersättning per utförd pass (5 h)	574	585	597	11	2,0%	591	603	615	12	2,0%
Ersättning särskilt boende LOV-utförare										
Ersättning per vård dygn										
Tomgångs- samt parboendeersättning	1 142	1 165	1 188	23	2,0%	1 176	1 200	1 224	24	2,0%
Vård- och omsorgsersättning	1 822	1 858	1 896	36	2,0%	1 877	1 914	1 952	38	2,0%
Vård- och omsorgsersättning demens	2 017	2 057	2 098	40	2,0%	2 078	2 119	2 161	42	2,0%
Ersättning särskilt boende LOU-utförare										
Ersättning per vård dygn										
Tomgångs- samt parboendeersättning	959	978	998	19	2,0%	988	1 008	1 028	20	2,0%
Vård- och omsorgsersättning	1 619	1 651	1 684	32	2,0%	1 668	1 701	1 735	33	2,0%
Vård- och omsorgsersättning demens	1 822	1 858	1 896	36	2,0%	1 877	1 914	1 952	38	2,0%

ÖSTERÅKERS KOMMUN
VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN
BUDGET 2019, PLAN 2020-2021

Taxor och avgifter

Avgifter SoL

	Avgift 2018	Avgift 2019
Hemtjänst	235 kr/timme	239 kr/timme
Ledsagning	235 kr/timme	239 kr/timme
Dagverksamhet (måltid tillkommer)	749 kr/månad	764 kr/månad
Omvårdnad vid korttidsboende* och plats i hem för vård och boende (HVB)	2 044 kr/månad 68 kr/dygn	2 089 kr/månad 70 kr/dygn
Omvårdnad vid särskilt boende *	2 044 kr/månad	2 089 kr/månad
Boendeavgift vid korttidsboende * och HVB Avgiften ingår ej i maxtaxan men beräknas mot avgiftsutrymmet	2 100 kr/månad 70 kr/dag	2 146 kr/månad 72 kr/dag
Såld plats särskilt boende ** till annan kommun	** kr/dygn	** kr/dygn
Distribution av frysta matportioner	376 kr/månad	- kr/månad
Distribution av matlådor max månad		60 per leverans 2 089 max avgift mån
Måltider Görjansgården, Solhälla och Solgården	59 kr/lunch 48 kr/middag	60 kr/lunch 49 kr/middag
Frysta matportioner	43 kr/portion	44 kr/portion
Måltider dagverksamhet	71 kr/dag	72 kr/dag
Måltider korttidsboende och HVB	122 kr/dag	125 kr/dag
Måltider växelvård övriga dagar	122 kr/dag	125 kr/dag
Måltider växelvård ankomstdagen	72 kr/dag	74 kr/dag
Måltider särkilt boende	3 675 kr/månad	3 749 kr/månad

* Är baserat på prsibasbeloppet

** Beräknas följa OPI som publiceras av SKL. Finns ej längre

Avgifter LSS

	Avgift 2018	Avgift 2019
Korttidsvistelse		
Barn frukost	18 kr/portion	19 kr/portion
Barn lunch	41 kr/portion	42 kr/portion
Barn middag	41 kr/portion	42 kr/portion
Vuxen (från 19 år) frukost	23 kr/portion	24 kr/portion
Vuxen lunch	52 kr/portion	53 kr/portion
Vuxen middag	51 kr/portion	52 kr/portion
Korttidstillsyn (fritids)		
för mellanmål 12 månader om året	208 kr/månad	211 kr/månad
Barn lunch	41 kr/portion	42 kr/portion
Ungdomar (över 19 år) lunch	52 kr/portion	53 kr/portion
Boende	1875 kr/månad	1912 kr/månad
Skolintemat	1875 kr/månad	1912 kr/månad